

JAAARVERSLAG

JULI 2016 - DECEMBER 2017

be equal
be.brussels

BRUSSELE RAAD VOOR GELIJKHEID
TUSSEN VROUWEN EN MANNEN
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Juli 2016 - December 2017

VOORWOORD

Het afgelopen werkingsjaar 2016 – 2017 was voor de Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen een overgangsjaar wegens de mandaatswissel: het eerste mandaat 2013-2017 van de Raad kwam tot zijn einde in april 2017 en de hersamenstelling voor het mandaat 2017 – 2021 werd een feit in mei 2017. Dit heeft de Raad echter niet belet om verder te werken aan zijn opdracht.

Hij bereidde vanaf september 2016 een zeer belangrijke ontmoeting voor in het Brussels parlement dat op 19 december 2016 plaatsvond samen met de Brusselse gemeenten en in aanwezigheid van Mevrouw Debaets, Staatssecretaris bevoegd voor Gelijke Kansen en meerdere Brussels politieke mandatarissen. Deze ontmoeting heeft een grote dynamiek teweeggebracht bij de gemeentelijke mandatarissen bevoegd voor gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen en hun personeel dankzij de uitwisseling van goede praktijken.

Dergelijk proactief initiatief van de Raad leverde een eerste vruchtbaar - en vooral voor herhaling vatbaar – contact op tussen de gemeentelijke instanties die zeer kort bij de burger staan en feeling hebben met wat vrouwen en mannen ervaren in het dagelijks leven. Dit moet dus zeker worden voortgezet!

In dit jaarverslag kan u een samenvatting lezen van de vele goede praktijken die er werden voorgesteld.

Zoals reeds aangekondigd stond 2017 in het licht van de mandaatswissel van de Raad. De Brusselse Hoofdstedelijke

Regering keurde op 27 april 2017 de hersamenstelling van de Raad goed, gevolgd door een wijzigingsbesluit van 18 mei. De inauguratie van de Raad volgde op 5 juli 2017, in aanwezigheid van mevrouw B. Debaets, Staatssecretaris bevoegd voor Gelijke Kansen.

In dit jaarverslag kan u de gedetailleerde samenstelling consulteren.

Vier jaar zijn snel voorbij en de Raad wenst te herinneren aan een aantal belangrijke adviezen i.v.m. het integratieproces van gendermainstreaming, waaronder het advies over de strategische doelstellingen voor de integratie van de genderdimensie in alle beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hierbij formuleerde de Raad een groot aantal indicatoren. We kijken reeds uit naar rapportering hierover in het eindverslag.

Laten we eveneens het advies over het voorontwerp van ordonnantie ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en ter bevordering van gelijke behandeling aanhalen, ordonnantie die een grote impact heeft op de gelijkheid tussen vrouwen en mannen, en ten volle onder de bevoegdheid van de Raad valt. Bij het verschijnen van dit jaarverslag, werd de ordonnantie reeds goedgekeurd door het Parlement.

De Raad is ook bijzonder trots op zijn gerealiseerde studie over de impact van genderstereotypering op knelpuntberoepen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Door de problematiek met een genderbril te bekijken, was het de bedoeling een andere kijk te bieden op de - trouwens

hoogst actuele - problemen die zich stellen om knelpuntberoepen in te vullen en vrouwen aan te trekken in beroepen en sectoren waar vooral mannen aan het werk zijn en vice versa. De Raad formuleerde talrijke concrete aanbevelingen. Deze studie geldt als best practice en wordt als referentie gebruikt in het sociaal overleg over knelpuntberoepen.

Het nieuwe mandaat 2017-2021 startte voor de Raad op kruissnelheid. Na de verkiezing van het voorzitterschap en het Bureau, werkte de Raad een actieplan 2018 uit teneinde zijn rol te versterken en het Brussels beleid rond gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen te ondersteunen.

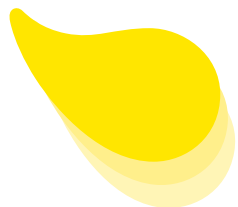
De Raad sloot het jaar 2017 af met een belangrijk en uitgebreid advies over het ontwerp van Tussentijds verslag over de integratie van de genderdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, op vraag van de Staatssecretaris, Mevr. Bianca Debaets.

De Raad volgde eveneens de thematiek van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen op door studiedagen bij te wonen georganiseerd door het Instituut voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen en homologe adviesraden: “De toekomst van onze pensioenen – een genderanalyse” en “Zwangerschap, moederschap en discriminatie op het werk”.

En traditiegetrouw wenst de Raad aan iedereen een goed nieuw jaar vol gelijkheid, met een nieuwjaarskalender in 2016 en een digitale kaart in 2017.

Tot slot dankt de Raad mevrouw de Staatssecretaris Bianca Debaets voor de jaarlijkse werkingsmiddelen en hoopt dat onze Brusselse beleidsmakers gebruik maken van de vele en mooie competenties die de Raad omvat, dankzij de aanwezigheid van de sociale partners, de academische wereld en de vrouwenorganisaties.

De Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen is qua samenstelling immers een uniek orgaan dat op een concrete manier en met kennis van zaken de beleidsmakers kan adviseren. Zo zal het uiteindelijke doel dat we allen voor ogen hebben, namelijk dat gelijkheid geen debat- of studieonderwerp meer is maar een evidentie, misschien ooit werkelijkheid worden.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1	3. Adviesbevoegdheid	10
INHOUDSOPGAVE.....	3	3.1. Inleiding	10
1. De RAAD Voor Gelijikheid tussen Vrouwen en Mannen	4	3.2. Adviesaanvragen.....	10
1.1. Historiek	4	4. Activiteiten van de Raad	12
1.2. Opdrachten	4	4.1. Frequentie van de vergaderingen	12
1.3. Instanties van de Raad	5	4.2. Initiatieven	12
1.3.1. De Raad.....	5	4.2.1. <i>Ontmoeting tussen de Raad voor Gelijikheid tussen Vrouwen en Mannen en de Brusselse gemeenten in het Brussels Parlement op 19 december 2016.</i>	12
1.3.2. <i>Het voorzitterschap en het Bureau</i>	5	4.2.2. <i>Ontmoeting met Amazone – Project Open Data</i>	19
1.3.3. <i>Werkgroepen</i>	5	4.2.3. <i>Ontmoeting met het Instituut voor Gelijikheid tussen Vrouwen en Mannen</i>	19
1.3.4. <i>Het Secretariaat</i>	5	4.2.4. <i>Inauguratie van de Raad mandaat 2017 – 2021</i>	19
2. Samenstelling van de Raad	6	4.2.5. <i>Verkiezing van het Voorzitterschap en het Bureau – Validering van het huishoudelijk reglement</i>	19
2.1. Mandaat 2013-2017	6	4.2.6. <i>Uitwerking van het actieplan</i>	19
2.2. Mandaat 2017-2021.....	8	4.2.7. <i>Ontmoeting met Lastrada, Ama, Caw, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad</i>	20
2.2.1. <i>Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest</i>	8	4.2.8. <i>Ontmoeting met de Diversiteitsmanager van de GOB</i>	20
2.2.2. <i>Vrouwenraden</i>	8	4.2.9. <i>Vertegenwoordiging op studiedagen</i>	20
2.2.3. <i>Middenveldorganisaties</i>	8	5. Besteding van financiële middelen	22
2.2.4. <i>Academische instellingen</i>	9		
2.2.5. <i>Verkiezing van het voorzitterschap en het bureau</i>	9		

1. De RAAD Voor Gelijikheid tussen Vrouwen en Mannen

1.1. Historiek

De oprichting van de Brusselse Raad voor de Gelijikheid tussen Vrouwen en Mannen gebeurde bij besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 juli 2012 (B.S 2 augustus 2012).

Vervolgens werd de Brusselse Raad voor de Gelijikheid tussen Vrouwen en Mannen *samengesteld* bij besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 maart 2013 (B.S 22 april 2013) voor de waarneming van het mandaat 2013-2017.

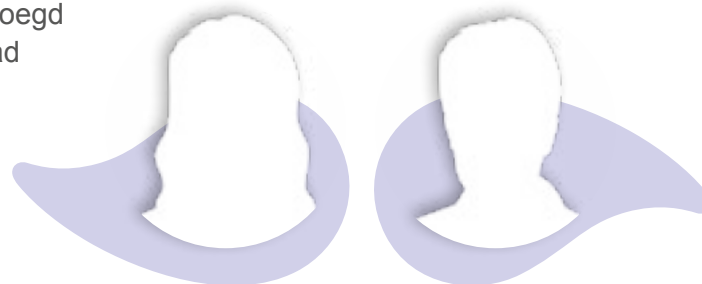
De Raad beëindigde zijn eerste mandaat in het voorjaar van 2017. Inmiddels heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering de volledige hersamenstelling van de Raad goedgekeurd in mei 2017.

De inauguratiezitting vond plaats op 5 juli 2017 in aanwezigheid van de heer Staatssecretaris bevoegd voor Gelijke Kansen. De activiteiten van de Raad starten opnieuw in september 2017.

1.2. Opdrachten

Het wettelijk kader voorziet de volgende opdrachten van de Raad:

- 1° adviezen en aanbevelingen geven i.v.m. elk vraagstuk betreffende de gelijikheid tussen vrouwen en mannen;
- 2° bij voorrang advies uitbrengen over maatregelen van reglementaire aard die een impact hebben op de gelijikheid tussen vrouwen en mannen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- 3° de thematiek van de gelijikheid tussen vrouwen en mannen opvolgen, ook op de andere beleidsniveaus voor zover er een impact is voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

1.3. Instanties van de Raad

1.3.1. De Raad

De samenstelling van de Raad voldoet aan de Ordonnantie van 5 Juli 2001 tot wijziging van de ordonnantie van 27 april 1995 houdende invoering van een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen, meer bepaald aan artikel 3, § 1 dat bepaalt dat ten hoogste twee derden van de leden van een adviesorgaan van hetzelfde geslacht is.

Tezelfdertijd voldoet de samenstelling aan art. 5. § 3 en 4 van het oprichtingsbesluit van 19 juli 2012 die bepalen dat:

“Maximaal tweederde van de effectieve leden kunnen van hetzelfde geslacht zijn” en dat “Maximaal tweederde van de effectieve leden kunnen van dezelfde taalgemeenschap zijn”.

1.3.2. Het voorzitterschap en het Bureau

Gelet op de volledige hersamenstelling van de Raad voor het uitoefenen van een tweede mandaat, dient er overgegaan te worden tot de verkiezing van een nieuwe Voorzit(s)ter, 2 Ondervoorzit(s)ters en het Bureau.

De Raad heeft een voorzitter, een ondervoorzitter en een ondervoorzitter verkozen, die allen leden van dit bureau zijn en hierin eveneens het voorzitterschap en vice-voorzitterschap uitoefenen. Maximaal tweederde is van hetzelfde geslacht, maximaal tweederde is van dezelfde taalgemeenschap.

1.3.3. Werkgroepen

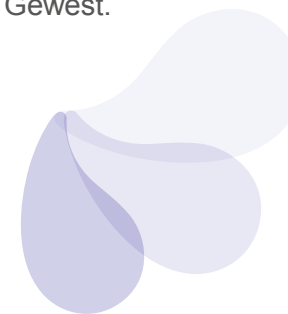
De Raad heeft sinds zijn oprichting volgende werkgroepen opgericht, telkens verbonden aan een aandachtspunt opgenomen in het Mission Statement. De Raad richtte sinds zijn aanstelling volgende werkgroepen op:

- Gendermainstreaming
- Huisvesting
- Tewerkstelling
- Mobiliteit
- Geweld
- Toolbox
- Tussentijds verslag GM
- Dakloze vrouwen

1.3.4. Het Secretariaat

Het secretariaat van de Raad wordt waargenomen door EQUAL (de vroegere Directie Gewestelijke Gelijke Kansen binnen de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel).

De vergaderingen gaan door in de lokalen van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2. Samenstelling van de Raad¹

2.1. Mandaat 2013-2017

Hieronder vindt u de samenstelling van de Raad tijdens het mandaat 2013-2017.

Het voorzitterschap werd tijdens het volledig mandaat 2013-2017 waargenomen door Mevr. Joëlle Evenepoel.

Het ondervoorzitterschap werd waargenomen door Mevr. Valérie Lootvoet en de h. Youssef Ben Abdeljelil.

Het Bureau was samengesteld uit:

- Mevrouw Joëlle Evenepoel, voorzitter
- Mevrouw Valérie Lootvoet, ondervoorzitster
- De heer Youssef Ben Abdeljelil, ondervoorzitter
- De heer Jan De Brabanter
- Mevrouw Eva Sahin
- Mevrouw Leen Scheerlinck
- Mevrouw Monique Bargibant
- Mevrouw Marcela de la Peña

¹ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 8 oktober 2015 houdende goedkeuring van de gedeeltelijke hersamenstelling van de Raad (B. S. 18 december 2015).

EFFECTIEVE LEDEN:

Voor de werkgeversorganisatie:

- De Heer Jan De Brabanter
- De Heer Frans De Keyser
- Mevrouw Joëlle Evenepoel
- De Heer Christophe Sokal
- De Heer Gabriel Maissin

Voor het ABVV

- De Heer Youssef Ben Abdeljelil
- Mevr. Vroni Lemeire

Voor het ACV

- Mevr. Patricia Biard
- Mevr. Ana Isabel Rodriguez

Voor het ACLVB

- Mevr. Eva Sahin

PLAATSVERVANGENDE LEDEN:

Voor de werkgeversorganisatie:

- De Heer Frederic Simon
- Mevr. Christelle Lees
- De Heer Pierre Van Schendel
- De Heer Anton Van Assche
- Mevr. Anke Grooten

Voor het ABVV

- Mevr. Valérie Van Wallegem
- Mevrouw Dominique Fervaille

Voor het ACV

- Mevr. Myriam Alfayte Lopez
- De Heer Emmanuel Wieme

Voor het ACLVB

- De Heer Stijn Pauli

De Nederlanstalige Vrouwenraad heeft voorgedragen:

- Als effectief lid: Mevrouw Leen Scheerlinck
- Als plaatsvervangend lid: Mevrouw Herlindis Moestermans

De “Conseil des Femmes Francophones de Belgique” heeft voorgedragen:

- Als effectief lid: Mevrouw Monique Bargibant
- Als plaatsvervangend lid: Mevrouw Isabelle Kempeneers

De 6 effectieve leden en 6 plaatsvervangende leden afkomstig uit relevante middenveldorganisaties zijn:

EFFECTIEVE LEDEN:

- Mevrouw Valérie Lootvoet, Université des femmes
- Mevrouw Yamina Zaazaa, Centre de Prévention des Violences Conjugales et Familiales
- Mevrouw Marcela de la Peña, Le monde selon femmes
- Mevrouw Virginie Tumelaire, Amazone
- Mevrouw Sarah Scheepers, Ella
- Mevrouw Anne-Marie Perronne, Flora

PLAATSVERVANGENDE LEDEN:

- Mevrouw Claudine Lienard, Université des femmes
- De Heer Benne Frédéric, Centre de Prévention des Violences Conjugales et Familiales
- Mevrouw Alicia Novis, Le monde selon femmes
- Mevrouw Inge Van der Stighelen, Amazone
- Mevrouw Fatma Arikoglu, Ella
- Mevrouw Amélie Daems, Flora

De 3 effectieve leden en 3 plaatsvervangende leden afkomstig uit academische instellingen zijn:

EFFECTIEVE LEDEN:

- Mevrouw Petra Meier, Universiteit Antwerpen
- Mevrouw Valérie Piette, Université Libre de Bruxelles
- De Heer Ignace Glorieux, Vrije Universiteit Brussel

PLAATSVERVANGENDE LEDEN:

- Mevrouw Bérangère Marques-Pereira, Université Libre de Bruxelles
- De Heer David Paternotte, Université Libre de Bruxelles
- De Heer Joz Motmans, Universiteit Gent

2.2. Mandaat 2017-2021

Hieronder vindt u de samenstelling van de Raad tijdens het mandaat 2017-2021.

2.2.1. Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

EFFECTIEVE LEDEN:

Voor de werkgeversorganisatie:

- De heer Frédéric Simon
- De heer Frans De Keyser
- Mevrouw Joëlle Evenepoel
- De heer David Piscicelli
- De heer Bruno Gerard

Voor het ABVV

- De Heer Youssef Ben Abdeljelil
- Mevrouw Dominique Fervaille

Voor het ACV

- Mevrouw Patricia Biard
- Mevrouw Myriam Alfayate

Voor het ACLVB

- Mevr. Eva Sahin

PLAATSVERVANGENDE LEDEN:

Voor de werkgeversorganisatie:

- De heer Jan De Brabanter
- Mevrouw Bouchra El Mkhout
- De heer Pierre Van Schendel
- De Heer Anton Van Assche
- Mevrouw Kelly Timperman

Voor het ABVV

- Mevr. Valérie Van Wallegem
- Mevrouw Vroni Lemeire

Voor het ACV

- Mevrouw Germaine Nzuanzu
- De heer Rudy de Coster

Voor het ACLVB

- De Heer Stijn Pauli

2.2.2. Vrouwenraden

De Nederlanstalige Vrouwenraad heeft voorgedragen:

- Als effectief lid: Mevrouw Leen Scheerlinck
- Als plaatsvervangend lid: Mevrouw Herlindis Moestermans

De Conseil des Femmes Francophones de Belgique heeft voorgedragen:

- Als effectief lid: Mevrouw Loijens Michèle
- Als plaatsvervangend lid: Mevrouw Monique Bargibant

2.2.3. Middenveldorganisaties

De 6 effectieve leden en 6 plaatsvervangende leden afkomstig uit relevante middenveldorganisaties zijn:

EFFECTIEVE LEDEN:

- Mevrouw Marcela dela Peña, Le monde selon femmes
- Mevrouw Virginie Tumelaire, Amazone
- Mevrouw Marie Vermeiren, Dames Draaien
- Mevrouw Isabelle Lenarduzzi, Jump
- Mevrouw Julie Wauters, Maison des Femmes
- Mevrouw Anne-Marie Perronne, Flora

PLAATSVERVANGENDE LEDEN:

- Mevrouw Diane Devriendt, Markant
- Mevrouw Inge Van der Stighelen, Amazone

- Mevrouw Berin Guzel, Dames Draaien
- Mevrouw Christine Cecil, Jump
- Mevrouw Micheline Rondas, Maison des Femmes
- Mevrouw Nora Römer, Flora

2.2.4. Academische instellingen

De 3 effectieve leden en 3 plaatsvervangende leden afkomstig uit academische instellingen zijn:

EFFECTIEVE LEDEN:

- De Heer Rik Torfs, Katholieke Universiteit Leuven
- De Heer Laurent Licata, Université Libre de Bruxelles
- Mevrouw de Rector, Caroline Pauwels, Vrije Universiteit Brussel

PLAATSVERVANGENDE LEDEN:

- Mevrouw Katlijn Malfliet, Katholieke Universiteit Leuven
- Mevrouw Caroline Closon, Université Libre de Bruxelles
- Mevrouw Lisa Wouters, Vrije Universiteit Brussel.

2.2.5. Verkiezing van het voorzitterschap en het bureau

De Raad heeft, overeenkomstig artikel 7 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 juli 2012, de voorzitter en twee ondervoorzit/s/ters verkozen.

Het voorzitterschap wordt waargenomen door Mevrouw Eva Sahin.

Mevrouw Marcela de la Peña is verkozen tot ondervoorzitster.

De heer De Keyser is verkozen tot ondervoorzitter.

De aanduiding van de voorzitters en ondervoorzit-s-ters wordt voorgelegd aan de goedkeuring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Er werd hiertoe een officiële brief verzonden naar het Kabinet van mevr. Debaets.

De Raad heeft vervolgens, overeenkomstig artikel 8 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 juli 2012, de leden van het Bureau verkozen uit de effectieve leden.

Zetelen in het bureau :

- Mevrouw Sahin, voorzitter
- Mevrouw Marcela de la Peña, ondervoorzitster
- De heer De Keyser, ondervoorzitter
- Mevrouw Leen Scheerlinck
- Mevrouw Isabella Lenarduzzi
- Mevrouw Myriam Alfayate

3. Adviesbevoegdheid

3.1. Inleiding

De Raad verstrekt adviezen op eigen initiatief of op verzoek van een lid van de Brusselse Gewestregering voor zover dit verzoek binnen diens bevoegdheden valt, of van een commissie van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement of van de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Raad maakt al zijn adviezen en aanbevelingen over aan de aanvrager, alsook aan de Minister of Staatssecretaris bevoegd voor Gelijke Kansen, aan de collegevoorzitter van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en aan de Minister-president van de Franse Gemeenschapscommissie.

De Raad maakt de adviezen en verslagen, uitgebracht op eigen initiatief openbaar, welke ook de bestemmingen ervan zijn. De Raad kan de adviezen die werden aangevraagd, enkel openbaar maken mits het akkoord van de aanvrager.

Wanneer een advies aan de Raad wordt gevraagd, wordt het advies binnen de twee maanden uitgebracht. Op gemotiveerd verzoek kan deze termijn tot één maand ingekort worden.

De Raad kan binnen zijn schot werkgroepen oprichten ter voorbereiding van adviezen.

De adviezen van de Raad zijn niet bindend.

3.2. Adviesaanvragen

A-2016-006-BRGVM – 19 oktober 2016 - Voorontwerp van ordonnantie ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en ter bevordering van gelijke behandeling

De Raad adviseert aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering dit voorontwerp op zeer korte termijn goed te keuren teneinde het gelijkheidsbeginsel tussen vrouwen en mannen inzake de toegang tot goederen en diensten in een wettelijk kader te verankeren en hierbij de twee Europese richtlijnen om te zetten:

- richtlijn 2000/43/EG van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming;
- richtlijn 2004/113/EG van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten.

A-2017-007-BRGVM – 17 oktober 2017 - Ontwerp van Tussentijds Verslag 2015 - 2017 over de integratie van de genderdimensie in de beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De Raad verstrekte in zijn advies over het Ontwerp van Tussentijds Verslag 2015 -2017 een antwoord op volgende vragen:

- In welke mate stemmen de beschreven activiteiten overeen met de vereisten van de ordonnantie en het uitvoeringsbesluit inzake gendermainstreaming?
- Het tussentijdse verslag geeft een bepaalde draagwijdte aan gendermainstreaming. In welke mate voldoet deze draagwijdte de Raad en welke voorstellen kan hij eraan toevoegen?

De Raad neemt nota van het feit dat de redactie van het verslag zich in een tussentijdse fase bevindt en nog naar zijn eindfase toe moet evolueren, hierin inbegrepen de naleving van de vereisten van het uitvoeringsbesluit GM.

A-2018-008 -BRGVM – x 2018 - Voorontwerp van ordonnantie ter invoering van de gelijkekansentest

De Raad heeft de aanvraag onderzocht in zitting van 20 december 2017 en beslist een werkgroep op te richten voor het verstrekken van een advies binnen de 2 maanden.

4. Activiteiten van de Raad

4.1. Frequentie van de vergaderingen

De Raad heeft tijdens zijn vierde werkingsjaar vergaderd op 15 juni, 7 juli, 13 september, 24 november, 19 december 2016, 12 januari, 14 februari, 5 juli (inauguratie), 19 september, 17 oktober, 21 november en 20 december 2017.

4.2. Initiatieven

4.2.1. Ontmoeting tussen de Raad voor Gelijheid tussen Vrouwen en Mannen en de Brusselse gemeenten in het Brussels Parlement op 19 december 2016.

De Raad organiseerde in het Halfrond van het Brussels Parlement een ontmoeting met de politieke mandatarissen bevoegd voor Gelijheid Vrouwen en Mannen van de **Brusselse gemeenten** en hun verantwoordelijk personeel, in aanwezigheid van mevrouw Bianca Debaets, Staatssecretaris bevoegd voor Gelijke Kansen en de heer Charles Piqué, voorzitter van het Brussels Parlement.

De doelstelling van deze ontmoeting was goede gemeentelijke praktijken inzake de thematiek Gelijheid Vrouwen en Mannen uit te wisselen en hierdoor het gewestelijk en gemeentelijk beleid te voeden.

Het verslag van de rapporteur:

De heer Charles Piqué

Voorzitter van het Brussels Parlement, verwelkomt de aanwezigen in het halfrond met de woorden dat hij graag dit parlement ter beschikking stelt om te debatteren over zulk belangrijk maatschappelijk thema als de gelijheid tussen vrouwen en mannen.

Met betrekking tot dit thema spreekt hij zelf van een paradox. Er is ontegensprekelijk vooruitgang geboekt – sinds de jaren 60 is de trend naar meer individuele vrijheid ingezet – en toch moet men zich de vraag durven te stellen of er altijd genoeg respect is voor de vrouw. Er is een mentaliteitswijziging nodig, stelt hij, als hij ziet welke ontoelaatbare situaties nog plaatsvinden in het openbaar (vrouwen die lastig gevallen worden op straat) en hoe vrouwenrechten geschonden worden. Ronduit furieus is de parlementsvoorzitter over uitingen van ‘cultureel relativisme’. De strijd naar meer gelijheid is een gezamenlijke strijd, zo besluit hij, en die is lang nog niet definitief gestreden.

Mevr. Joëlle Evenepoel

Voorzitster van de Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen, is vervolgens blij en trots om de eerste ontmoeting met de Brusselse gemeenten die dit adviesorgaan organiseert op gang te mogen trappen.

Initiatieven als deze nemen is datgene waarvoor deze Raad in 2012 in het leven werd geroepen. Mevrouw Evenepoel verwijst naar het regionale plan gender mainstreaming (GM), waarbij indicatoren essentieel zijn (meten is weten) om objectief te kunnen oordelen over de vorderingen. De gelijkheid tussen vrouwen en mannen moet hoog op de politieke agenda gehouden worden en de gemeentebesturen, die zeer dicht bij de bevolking staan, zijn daarbij van cruciaal belang. Daarom is het goed om van elkaars initiatieven te leren, zoals we vandaag zullen doen. Met als ultieme doel: dat gendergelijkheid ooit een evidentie wordt.

Casus van Sint-Agatha-Berchem. De heer Stéphane Tellier, schepen Gelijke Kansenbeleid, begint met te onderstrepen dat Sint-Agatha-Berchem een bescheiden gemeente is. Ze heeft weinig middelen maar veel ambitie, wat leidt tot een moeilijke evenwichtsoefening. Hoewel de gemeente slechts aan het begin van een gelijke kansenbeleid staat, ziet het er toch veelbelovend uit. Schepen Tellier vertelt over de Vrouwendag en -week, waarin ateliers en debatten werden georganiseerd die zo succesvol waren dat ze zeker voor herhaling vatbaar zijn.

2017 zal in het teken van de strijd tegen borstkanker staan. Hiervoor wordt een werkgroep opgericht, waarin artsen en academici zetelen. Er zal ook aandacht zijn voor borstkankerscreening, want het uitdelen van brochures en witte linten volstaan niet als bewustmaking. In de strijd tegen discriminatie organiseert Sint-Agatha-Berchem een rondetafel met experts en sociologen, die een gefundeerd beeld van de realiteit kunnen

schetsen, om vooroordelen te ontkrachten.

De gemeente keurde op 29 januari 2015 het Europees Charter voor de gelijkheid van vrouwen en mannen in het lokale leven goed dat opgesteld werd door De Raad van Europese Gemeenten en Regio's (CEMR). Daar is een actieplan aan verbonden. Bij een eerste publieke peiling over de gelijkheid tussen vrouwen en mannen, een jaar geleden, ondervond schepen Tellier dat vele mensen ervan overtuigd zijn dat er zich geen probleem stelt. Hij weigert fatalistisch te zijn en wil vandaag vooral mensen inspireren. Zijn beleid is geënt op twee assen. De eerste is extern, met acties gericht naar (de sensibilisering van) het publiek. Tijdens de Week van de Vrouw nam een campagne, die de scholen in de arm nam, de stereotypen onder de loep. Topvrouwen, onder wie ondernemers, kwamen praten over de moeilijkheden die ze op hun parcours tegenkwamen. De tweede as is intern. Het gemeentebestuur voorziet opleidingen in gender mainstreaming (GM). Het beleid is transversaal: op alle departementen is er aandacht voor de genderkwestie en elke dienst wordt gedwongen om zich in vraag te stellen. Een concreet voorbeeld is de sportinfrastructuur voor jongeren. Meisjes dreigen uit de openbaarheid te verdwijnen omdat ze geen voetbal spelen. Andere issues zijn de toegang tot de werkgelegenheid en de kinderopvang (zeker voor eenoudergezinnen).

Casus van de stad Brussel. De heer Alexandre Van der Linden, persattaché van Mohamed Ouriaghli, schepen van Gelijke Kansen, legt uit dat de gelijkheid tussen vrouw en man een van de vier pijlers is van het gelijkekansenbeleid van de stad. Sinds 2013 poogt Brussel een structureel beleid uit te zetten, maar ook hier zijn de *resources*, zowel menselijk als financieel, eerder beperkt. Toch is er een duidelijke wil om naar continuïteit te streven. Tijdens de Week van de Vrouw in maart zijn er ontmoetingen en acties om de bevolking te sensibiliseren. De heer Van der Linden pikt in op wat Charles Picqué tijdens zijn inleiding al aanraakte:

iedereen moet over straat kunnen wandelen en zich veilig voelen.

In 2007 heeft de stad Brussel de Adviesraad voor Gelijke Kansen tussen Vrouwen en Mannen opgericht (de AGVM). Enkele keren per jaar komt deze samen en nodigt de schepen burgers en verenigingen uit die terreinkennis hebben om zich kritisch over de initiatieven van de stad te buigen. In september 2014 keurde de gemeenteraad het actieplan voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen goed, afgestemd op de doelstellingen die geformuleerd zijn in het Europees Charter voor de gelijkheid van vrouwen en mannen in het lokale leven (de heer Van der Linden merkt fijntjes op dat tot hiertoe 14 Belgische gemeenten het handvest al ondertekend hebben, waarvan tien Brusselse). Binnenkort, in januari, volgt er in de gemeenteraad een evaluatie van het plan, waarbij nagegaan zal worden of alle stadsdiensten de vooropgestelde indicatoren halen. Om het voorbeeld van de sportdienst te nemen: net zoals in Sint-Agatha-Berchem wil men iets doen aan de huidige situatie, waarbij een overwegend mannelijk publiek gebruik maakt van de sportinfrastructuur. Moeten de zaalbeheerders gesensibiliseerd worden? Is een andere benadering van het beheer van de uurroosters aangewezen? Er moet hoe dan ook over gewaakt worden dat de sportzalen ook ontvankelijk zijn voor een vrouwelijk publiek. Een even grondige analyse dringt zich op bij nieuwe wegenwerken of bij de opleiding van het personeel en het topmanagement: beantwoorden ze aan alle parameters? Momenteel loopt er een wedstrijd voor een beter gebruik van de openbare ruimte. Dat vloeit voort uit de uitwisseling van ideeën die de stad Brussel is aangegaan met een ruimer netwerk van een 20-tal steden uit de hele wereld. Samen met andere gemeenten, zoals Schaarbeek en Elsene, wordt ook onderzocht of een betere work/life balance gefaciliteerd kan worden.

Casus van Evere. Mevrouw Fatiha Saidi, schepen van Gelijke Kansen, begint met de verzuchting dat ze het met een klein team moet rooien om haar gelijkheidsbeleid te realiseren. Evere keurde als eerste Belgische gemeente het Handvest van Gelijke kansen goed op 13 maart 2008, enkele dagen na de Internationale Vrouwendag. Een goede zaak, al is er tot op heden geen actieplan op gevolgd, door een gebrek aan middelen. De gemeente heeft wél al twee keer brochures uitgedeeld met informatie over waar slachtoffers van geweld terecht kunnen voor hulp. De eerste keer gebeurde dit in 2010, onlangs (op 25 november) gebeurde het opnieuw ter gelegenheid van de Internationale Dag voor de Eliminatie van Geweld tegen Vrouwen, met als slogan 'carton rouge aux violences à l'égard des femmes'.

Evere organiseert intern GM-opleidingen die openstaan voor alle personeelsleden van de gemeentelijke administratie; voor externe acties doet het vaak een beroep op federale steun van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM). Voorbeelden van initiatieven zijn het toevoegen van de genderdimensie aan de opvang van daklozen en een aantal sensibiliseringsacties. Schepen Saidi vertelt over een geslaagde *flash mob* op de markt. Twee 'acteurs' (eigenlijk ambtenaren) deden alsof ze ruzie hadden. Het ging er tamelijk gewelddadig aan toe. De omstaanders geraakten danig onder de indruk. Sommigen liepen er gedegouteerd van weg, anderen stapten op de kemphanen toe om hen tot kalmte aan te manen. Deze actie vormde de perfecte aanleiding om witte lintjes uit te delen en het publiek te tonen dat geweld niets banaals is en ieders aandacht vraagt.

Om de loonkloof aan te kaarten, deelde men in samenwerking met het IGVM eurocenten in chocolade uit. Vrouwen kregen een stuk van 2 euro, mannen eentje van 1 euro. Gevraagd naar het waarom, kregen ze als antwoord: 'We willen eens de rollen omkeren'. Een ludieke actie,

zo licht mevrouw Saidi toe, bedoeld om te doen nadenken, maar ook om te dedramatiseren. Als opdracht voor de toekomst formuleert ze: 'Hoe kunnen we ervoor zorgen dat ondanks het tekort aan middelen – gelijkheid is geen prioriteit in tijden van crisis en budgettaire besparingen – toch een transversaal beleid mogelijk is?' Wat zeker nog beter kan zijn de gewestelijke coördinatie en de samenwerking met andere gemeenten, bijvoorbeeld binnen dezelfde politiezone (mevrouw Saidi haalt een geslaagd experiment aan, opgezet met Adelheid Byttebier, collega-schepen van Schaarbeek).

Casus van Vorst. Mevrouw Mariam El Hamidine, schepen van Gelijke Kansen, stelt dat gelijkheid tussen vrouwen en mannen een zaak is van alle gemeentediensten. Dus zeker ook van de personeelsdienst. Vorst werft ook vrouwen aan om functies als gemeentesecretaris, belastingontvanger of straatveger in te vullen. Ook de jeugddienst waakt over de gelijke kansen als het gaat over jeugd- en buurthuizen, waar filmavonden en discussies over gender worden georganiseerd. Vorst zet eveneens in op vrouwenvoetbal; de gemeente telt liefst twee meisjesploegen. Er gaat bovendien aandacht naar de plaats die meisjes thuis innemen. Waarom moeten zij in het huishouden helpen en hun broers niet? Tijdens kleine radio-uitzendingen werden jongens aangesproken over het thema gelijkheid.

Casus van Elsene. Mevrouw Godelieve Bonnet, coördinatrice van de dienst Gelijke Kansen, maakt gewag van een 100-tal activiteiten (tentoonstellingen, films, debatten...) tijdens de Week van de Vrouw. Onder andere de rechten van de vrouwen, het recht op gezondheid en op creativiteit, het geweld tegen vrouwen en de migratie werden daarbij belicht. Samen met andere gemeenten (onder meer Etterbeek) startte Elsene GM-opleidingen voor het personeel. Om de verschillende gemeentediensten bewust te maken, ging men ook op studiereis naar

Rijsel. Er was verder de deelname aan een colloquium rond stereotypen. Voor de strijd tegen familiaal geweld richtte men een discussiegroep op, waarbij ook het OCMW en de gewestelijke Cel Gelijke Kansen en Diversiteit betrokken waren.

Naast 50.000 witte linten deelde Elsene ook een strip over seksisme uit die agressie op straat aankaatte. Voor het personeel initieerde men sessies om slachtoffers van geweld te helpen. Wat de transversaliteit betreft, is het zo dat de meeste gemeentediensten mee in het bad zijn getrokken en zelf over gemengde teams beschikken. Voor de kinderopvang zal de capaciteit vergroot worden. Mevrouw Bonnet vertelt tot slot dat ze, na vele vergaderingen waarin ze haar diversiteitsplan ontvouwde, tot haar genoegen leerde dat diversiteit alom gewenst is.

Casus van Koekelberg. Mevrouw Véronique Lefrancq, schepen van Gelijke Kansen, noemt het een avontuur: haar transversaal en dynamisch gelijkheidsbeleid. Ze staft dit met een opsomming van praktijken. Zo waakt de hr-dienst over de gelijkheid bij de tewerkstelling (de dienst voerde eerder al een strijd tegen discriminatie). In maart 2013 besliste het schepencollege om beroepen, functies en graden te vervrouwelijken en een werkgroep gelijkheid uit de grond te stampen. In 2014 creëerde men een diversiteitsplan, waarin streefcijfers van het aantal vrouwen in elke graad gestipuleerd staan. Het plan heeft ertoe geleid dat vrouwen promoveerden en een aantal bevoegdheden vervrouwelijkten. De dienst netheid ambieerde om meer vrouwelijke straatvegers aan te nemen, wat in de realiteit niet zo simpel leek.

Naast dit interne gelijkheidskansenbeleid is er het externe. In 19 september 2013 werd een adviesraad diversiteit boven de doopvont gehouden die verder wil gaan dan enkel advies geven; hij wil echt de temperatuur voelen en burgers bij elkaar brengen. Ook werd er een platform opgericht voor de

strijd tegen echtelijk geweld. Qua sensibiliseringsacties was er één gericht naar de scholen. Op het Koninklijk Atheneum van Koekelberg en andere grote scholen prikkelde men de leerlingen om zonder vooroordelen naar beroepen te kijken. Een ouderbijeenkomst werd aangegrepen om over de strijd tegen seksisme te praten. Voor kinderen van het vierde leerjaar was er een toneelstuk met het seksisme in de maatschappij als onderwerp.

Net als andere gemeenten bracht Koekelberg de brochure 'Stop' uit, over partnergeweld. Men koos er bewust voor om geen vrouw met blauw oog op de cover af te beelden. Vrouwen moesten met de brochure thuis kunnen komen zonder argwaan te wekken. Daarom kreeg het een lay-out die aan trendy vrouwenmagazines deed denken. In de brochure stonden adressen vermeld waar slachtoffers van huiselijk geweld terecht konden. Precies omwille van de discrete aanpak werd het een succes.

Een andere actie was 'découvre les métiers sans préjugés': in eerste instantie hing men affiches op van ambtenaren, zonder vermelding van functie of titel. Pas een week later werden die erbij gezet. Bedoeling was om te laten zien dat diversiteit een rijkdom is. De gemeente helpt verder vrouwen die een eigen bedrijf willen starten. Één keer per maand is er een ontbijt voor moeders, nadat die hun kinderen op school hebben afgezet. Gemeentepersoneel maakt daar gebruik van om over gezins- en huishoudelijke problemen te praten. Zo hoopt men het vertrouwen van de vrouwen te winnen, wat ook lukt, want het stimuleerde reeds een aantal moeders om hulp te gaan zoeken. In november konden Koekelbergse vrouwen deelnemen aan een initiatie zelfverdediging. Het lokte veel belangstellenden naar het sportcentrum. De gemeente stelde vast dat vele vrouwen zich nog steeds onveilig voelen op straat.

Casus van Sint-Gillis. Mevrouw Dominique Poncelet, verantwoordelijke van de dienst Gelijke Kansen, schetst de situatie. Samen met haar collega

Karen Kaneza vormt ze sinds 2012 de cel Gelijke Kansen. Ze behandelen niet enkel genderkwesties, een groot deel van hun tijd ontfermen ze zich ook over racisme en homofobie.

Karen Kaneza geeft meer uitleg over hun acties. Steeds op 8 maart, Internationale Dag van de Vrouwenrechten, organiseren ze manifestaties. In 2013 was dit bijvoorbeeld het 'festival de(s) féminisme(s) Game Ovaire'. In 2010 was de focus geplaatst op interne sensibilisering: op de gangen van de gemeentediensten verschenen confronterende boodschappen over geweld op vrouwen. Op de gemeenschapsscholen is de gelijkheid tussen jongens en meisjes constant een aandachtspunt – de Cel reikt de directies hiervoor het nodige materiaal aan. Een voorbeeld is het gezelschapsspel dat kinderen van de École les 4 Saisons speelden en hen de principes van wederzijds respect en gelijkheid tussen jongens en meisjes bijbracht. Een ander initiatief was École ½. Hier schreven de leerlingen een scenario over stereotypen en vooroordelen, gevolgd door een debat. Sint-Gillis startte voorts vormingen voor conciërges en onderhoudspersoneel van de scholen, die hen aanzette om waakzaam te zijn voor stereotypen.

Nog andere acties: een tentoonstelling over buitengewone vrouwen uit Sint-Gillis, zoals Lucia De Brouckère, die in 1937 de eerste vrouwelijke hoogleraar aan de Universiteit van Brussel werd en de financiële ondersteuning die de gemeente aan vrouwenverenigingen biedt. Dominique Poncelet besluit met de opmerking dat het niet makkelijk is om de noties van gendergelijkheid in de verschillende gemeentediensten te laten opnemen. Daarom riep de Cel hiervoor een werkgroep in het leven.

Casus van Schaarbeek. Mevrouw Adelheid Byttebier, schepen van Gelijke Kansen, is er trots op dat de gemeente op het terrein al heel concrete resultaten heeft kunnen boeken, al was dit niet mogelijk geweest

zonder de meerderheidsakkoorden en het globale kader (de steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). Ze stelt vast dat er al een aanzet is gegeven tot 26 engagementen van de 30 die opgesomd staan in het Europees Charter voor de gelijkheid van vrouwen en mannen in het lokale leven.

Tot de goede praktijken rekent ze onder meer het Huis van de Vrouw in Schaarbeek, dat uitgegroeid is tot een ankerplaats waar vormingen plaatsvinden en vzw's gebruik van kunnen maken. Sinds de start in 2010 is het aanbod steeds diverser geworden. Zo zijn er de workshops Bricoladies, waarin vrouwen typische mannelijke vaardigheden (voor allerhande klusjes in huis) aangeleerd kunnen krijgen. Het aantal deelnemers aan cursussen als deze gaat in stijgende lijn.

Onlangs, op de Internationale Dag voor de Eliminatie van Geweld tegen Vrouwen (25 november), hield men de Mannenmars 'Stop'. Heel symbolisch gingen de mannen voor in deze mars tegen het echtelijke geweld. De schepen stelde tevreden vast dat de helft van het overwegend mannelijke schepencollege hieraan deelnam – ze noemt het dan ook een politiek statement. Verder kreeg de politie van de zone Noord-Oost een vorming in het omgaan met intimidatie. Het is goed dat slachtoffers van agressie weten dat ze bij de politiemensen een luisterend en begrijpend oor kunnen vinden. Intimidatie was eveneens het onderwerp van rollenspelen die leerlingen van het lager en middelbaar onderwijs speelden.

Over gender mainstreaming (GM) en gender budgeting (GB) wou de schepen nog kwijt dat een bottom-up aanpak te verkiezen is: laat diensten zelf identificeren wat hun goede, genderneutrale praktijken zijn. In GM hebben intussen al tien diensten de gendertoets gemaakt en in GB is Schaarbeek een van de vier pilootgemeenten die deel uitmaken van de werkgroep GB van het Brusselse Gewest.

Casus van Ukkel. Mevrouw Catherine Roba-Rabier, schepen van Gelijke Kansen, is er zich bewust van dat de gelijkheid tussen vrouwen en mannen niet altijd eenvoudig is. Toen ze onverwacht dienstdoend schepen werd, was er slechts één zin over gelijkheid in de beleidsverklaring van haar college opgenomen. Toch trof ze geen catastrofale toestand aan in haar gemeente. Er is nauwelijks sprake van een glazen plafond. Het schepencollege is voor de helft vrouwelijk, de gemeente kent vele vrouwelijke kaderleden (binnen de gemeentediensten zijn onder meer het hoofd van de personeelsdienst en de gemeentesecretaris een vrouw) en de vacatures zijn genderneutraal. Ook typisch mannelijke functies, zoals steward, straatveger of stadswacht, worden door vrouwen opgenomen.

Een aantal personeelsleden van de gemeente volgde opleidingen in GM en GB. Nadat de schepen zelf aan een cursus had deelgenomen en wat van haar verworven kennis deelde op het college, bekeken de collega's haar als kwam ze van een andere planeet. Maar ze wanhoopt niet, er worden onmiskenbaar stappen vooruit gezet. Na lang aandringen verkreeg ze dat een actieplan diversiteit werd opgesteld.

Concrete acties waren onder meer: het uitdelen van brochures over vaderschapsverlof aan mannen die hun zoon of dochter kwamen inschrijven bij een crèche, het verspreiden van witte lintjes op de Internationale Dag voor de Eliminatie van Geweld tegen Vrouwen, de actie 'touche pas à mon pote' op 8 maart tegen familiaal geweld, sporttornooien voor jongens én meisjes, het oprichten van een bemiddelingsdienst voor slachtoffers van partnergeweld, een tentoonstelling over partnergeweld voor jongeren... Voor de toekomst ziet de schepen een verdere uitdieping van het actieplan diversiteit, het aanmoedigen van het gebruik van gemengde jury's bij de hr-dienst en het wegwerken van de ongelijkheid in bepaalde functies (bijvoorbeeld kleuterleider) als doelen.

Casus van Sint-Lambrechts-Woluwe. Mevrouw Isabelle Molenberg, schepen van Gelijke Kansenbeleid, wil bescheiden blijven (de realiteit dwingt haar daartoe). Het is haar ervaring dat er tijd nodig is om mensen van de toegevoegde waarde van het gelijke kansenbeleid te overtuigen. Zonder hulp van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou het overigens onmogelijk zijn om projecten te realiseren, zo benadrukt ze.

In 2016 investeerde de gemeente veel energie in de campagne 'T'es fleur ou t'es chou?' (refererend aan het gelijknamige boek van Gwendoline Raisson) die inzoomt op de stereotypen waar we van kindsbeen af mee te maken hebben. Kersverse vaders krijgen in de kinderopvang een slabbetje en tas met logo cadeau die tegen de traditionele rollenpatronen ingaan en de gelijkheid promoten.

Sint-Lambrechts-Woluwe startte een economisch netwerk, exclusief voor vrouwen, omdat zij veel moeilijker de stap naar het ondernemen zetten, uit vrees voor de financiële risico's en omdat er zo weinig rolmodellen zijn. Daarom is het platform Women in Business er gekomen, waar vrouwen ervaringen kunnen uitwisselen, in de hoop dat er zo een dynamiek ontstaat. Op de conferentie 'Le viol avec extrême violence: arme de destruction massive', over verkrachting, in maart 2015 kwam dokter Denis Mukwege spreken, de bekende Congolese arts gespecialiseerd in het behandelen van slachtoffers van seksueel geweld. Agressie tegen vrouwen was ook het onderwerp van een theaterstuk voor leerlingen uit het middelbaar dat deel uitmaakte van de actie 'Je t'aime un peu beaucoup, violences et relations amoureuses à l'ère de Facebook'. Op 8 maart 2017 staat een conferentie gepland over de plaats van de vrouw in de geschiedenis en onze cultuur, met als gast de Tunesische professor en politica Faouzia Charfi.

Nabespreking. Na afloop van de presentatie van de goede praktijken van de verschillende gemeenten komen twee opmerkingen uit het publiek. Iemand betreurt het dat er te weinig interactie is tussen de gemeenten en de Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen. Mevrouw Joëlle Evenepoel zegt in een reactie deze verzuchting te noteren, net als het door vele deelnemers geciteerde gebrek aan middelen. Ze drukt haar dank uit voor de creativiteit en het enthousiasme dat uit de voorgestelde goede praktijken is gebleken en zegt dat de geuite suggesties zeker niet in dovemansoren vallen.

Een andere opmerking, komende van iemand van het ABVV, betreft een prangend probleem in de schoonmaaksector. In de lastenboeken zijn werkuren vastgelegd die ofwel heel vroeg ofwel heel laat in de dag vallen. Dit leidt ertoe dat vele vrouwen niet in staat zijn voltijds te werken en moeite ondervinden bij de combinatie van werk en gezin. Er zijn schrijnende voorbeelden van ouders die 's avonds niet thuis kunnen zijn om de kinderen te helpen met het huiswerk. Op gemeentelijk niveau verwaarloost men te vaak wat er op het thuisfront gebeurt.

Bianca Debaets

In haar slotwoord stelt Brussels staatssecretaris van Gelijke Kansen, Mevrouw Bianca Debaets, dat elke Brusselaar gelijkwaardig behandeld zou moeten worden. Dat is het ideaal, maar ze beseft dat er nog veel marge voor progressie is. De staatssecretaris benadrukt de transversaliteit die vele sprekers hebben aangehaald. De gelijkheid tussen vrouwen en mannen moet op alle domeinen worden nagestreefd: werkgelegenheid, huisvesting en ga zo maar door... Ze is zich ook bewust van een gebrek aan cijfermateriaal. Dat zijn werkpunten voor 2017.

Mevrouw Debaets sluit aan bij de bezorgdheid die Charles Piqué eerder uitte: het is stuitend dat sommige vrouwen 's avonds niet meer buiten durven te komen. Problemen zoals dode hoeken en onveilige parkeerplaatsen moeten opgenomen worden in het lastenboek van bouwprojecten. Begin 2017 is er een bezoek aan Parijs gepland om goede praktijken uit te wisselen. Onlangs was er ophef ontstaan rond een reportage die aantoonde dat vrouwen niet meer in sommige buitenwijken van Franse steden durven te komen, uit angst voor de reacties van radicale moslimmachos. De staatssecretaris wijst erop dat met "*Femme de la Rue*" eerder al een soortgelijke documentaire in Brussel werd gedraaid. We kennen dus het probleem. Hopelijk kunnen Parijs en Brussel elkaar inspireren om de intimidatie tegen te gaan. De staatssecretaris wil niets liever dan samenwerken. Net als mevrouw Evenepoel eerder houdt ze een warm pleidooi om de krachten te bundelen.

4.2.2. Ontmoeting met Amazone – Project Open Data

Amazone stelt het project "De Brusselse genderkaart: open data en gender in BHG" voor aan de Raad. Het verleent zijn medewerking aan het CIBG en Brussels Smart City, dankzij de steun van Mevr. Bianca Debaets, Staatssecretaris voor Gelijke Kansen en voor Informatica en Digitalisering. Doel is een gegevensbank te maken met openbare gendergelieerde gegevens over het Brussels Hoofdstedelijk gewest en deze open te stellen voor alle burgers dankzij de technologie van open data. Deze catalogus met publieke gegevens zal geleidelijk aan verrijkt worden met datasets over alle bevoegdheidsdomeinen van het BHG.

4.2.3. Ontmoeting met het Instituut voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen

De Raad ontmoette het Instituut voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen in voorbereiding van het te formuleren advies over het voorontwerp van ordonnantie ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie en ter bevordering van gelijke behandeling.

4.2.4. Inauguratie van de Raad mandaat 2017 – 2021

De Raad werd in zijn nieuwe samenstelling voor het mandaat 2017-2021 ingehuldigd op 5 juli 2017 in aanwezigheid van de Staatssecretaris bevoegd voor Gelijke Kansen.

4.2.5. Verkiezing van het Voorzitterschap en het Bureau – Validering van het huishoudelijk reglement

De Raad heeft, overeenkomstig artikel 7 en 8 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 juli 2012, de voorzitter en twee ondervoorzit/s/ters en de Bureauleden verkozen. Het bestaande huishoudelijk reglement werd gevalideerd.

4.2.6. Uitwerking van het actieplan

Bij het aantreden van de Raad in zijn nieuwe samenstelling voor het mandaat 2017-2021 heeft deze zijn actieplan uitgewerkt, in overeenstemming met de thema's van zijn mission statement.

Dit ambitieus plan bevat, overeenkomstig zijn reglementaire opdrachten, de opstelling van zijn jaarverslag, ontmoetingen met institutionele spelers van het terrein en acties – nieuw vanaf 2018 – onder de vorm van een debat met genderexperten, politieke verantwoordelijken voor de materie, institutionele spelers, middenveldverenigingen, de academische wereld. Dit instrument zal de gedachtewisseling tussen de acteurs die werken rond de thematiek gelijkheid van vrouwen en mannen stimuleren met het oog op een gelijkheid in feiten in het Brussels Hoofdstedelijk gewest.

4.2.7. Ontmoeting met Lastrada, Ama, Caw, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

La Strada, Ama, Caw, en het Observatorium zijn de organisaties bij uitstek om te consulteren inzake de thematiek dakloosheid, gelet op hun rol als observatorium: zij verzamelen en analyseren gegevens, maken studies en formuleren beleidsaanbevelingen gericht tot de openbare diensten op basis van hun expertise en overleggen met de actoren op het terrein.

De Raad heeft interesse voor hun werkzaamheden over thuisloze vrouwen, gelet op de band met twee thema's van zijn mission statement, huisvesting en geweld. Het winteropvangplan, dat in november startte, heeft de aandacht van de Brusselse inwoners getrokken wegens het gebrek aan opvangplaatsen. Het is de bedoeling van de Raad een initiatiefadvies te formuleren tegen eind februari 2018 en de politieke verantwoordelijken te interpellieren vooraleer de winteropvang afsluit, moment waarop vrouwen en kinderen opnieuw op de straat staan.

4.2.8. Ontmoeting met de Diversiteitsmanager van de GOB

De Raad nodigde de Diversiteitsmanager van de GOB uit voor een voorstelling van de Studie over Vrouwen en Mannen bij de GOB, gezien met een genderbril. Hij wijst binnen het effectief van de openbare dienst op een beperkte horizontale segregatie en een meer uitgesproken verticale segregatie.

De heer Lamghari citeert positieve initiatieven (neutrale procedures, diversiteitsopleidingen met goede praktijken).

Volgende aandachtspunten blijven bestaan: de afwezigheid van een geformaliseerd kader, communicatie met bijzondere aandacht voor gender, het gebrek aan tijd voor opleiding.

4.2.9. Vertegenwoordiging op studiedagen

Op 16 november 2017 woonde de Raad de studiedag “Zwangerschap, moederschap en discriminatie op het werk” van het Instituut voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen bij.

Volgens een studie van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen werden 3 van de 4 werkende vrouwen geconfronteerd met minstens één vorm van discriminatie, benadeling, ongelijke behandeling en spanningen op het werk op basis van hun zwangerschap of moederschap. 22% van de zwangere werkneemsters kreeg te maken met directe discriminatie en 69% met indirecte discriminatie. Zwangerschaps- en moederschapsgerelateerde discriminaties zijn een groot maatschappelijk probleem voor Belgische werkende vrouwen. Daarom lanceert het

Instituut een nieuwe sensibiliseringscampagne, ‘Mama blijft aan boord’.²

De Raad was eveneens vertegenwoordigd op een studiedag op 9 november 2017 van de federale Raad voor Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen over “De toekomst van onze pensioenen – Genderanalyse”.³

Deze Raad vroeg met aandrang om over het geheel van de regeringsvoorstellen te worden geraadpleegd, en dit op dezelfde wijze als het Nationaal pensioencomité.

De Raad nodigt de autoriteiten uit om de transparantie van hun beslissingen te verbeteren door voorafgaand aan hun goedkeuring een volledige impactanalyse uit te voeren met inbegrip van het “gender”-aspect. De raad herinnert er aan dat dit instrument ter beschikking staat van de administraties en systematisch moet gebruikt worden om het parlement en de hele bevolking te informeren over de gevolgen op sociaal, economisch en milieugebied (<http://www.veroeenvoudiging.be/content/impactanalyse>).

De Raad pleit tenslotte voor regeringsbeslissingen die de uitdrukking zijn van een globale visie over de samenleving en voor een aanpak van de verschillende pensioenregimes die onderling coherent is, en die ook coherent is tussen de actieven en de gepensioneerden. De regeringsbeslissingen moeten ook de gevolgen op de werkgelegenheid en de fiscaliteit aanpakken en mogen vooral de meest kansarme werknemers niet opofferen.

2 Meer informatie op de website www.mamablijftaanboord.be

3 www.lexgo.be/fr/storage/2017/October/week4/studiedag-9-november-2017-programma.pdf

“Een budgettair objectief mag niet zonder meer overwegingen van eerlijkheid en nog minder van gelijkheid uitsluiten”, aldus mevrouw Dominique De Vos, Voorzitster van de Commissie sociale zekerheid van de Raad Gelijke Kansen. “Als representatief adviesorgaan blijft de Raad in de toekomst zijn rol vervullen van “raadgever” van de regering en van alle instellingen en organismen die beroep doen op de Raad om de autonomie van alle beroepsactieve vrouwen te doen laten gelden, tijdens maar ook na hun loopbaan.”

5. Besteding van financiële middelen

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering stelt voor de werkingsmiddelen van de Raad jaarlijks een dotatie in.

De basisallocatie op de gewestbegroting is BA 05.02.08.05.12.11.

De uitgaven voor het werkingsjaar juli 2016 – december 2017 zijn:

- 🍃 **Organisatie van de ontmoeting in het Parlement met de Brusselse gemeenten, 19 december 2016:**
Logistieke ondersteuning: catering/ vertaling /rapporteur –
Beslissing van het Bureau 2016: 3.309,02 €
- 🍃 **Creatie, illustratie en druk van nieuwjaarswensen 2017–
Beslissing van het Bureau:**
2016: 7.209,84 €
- 🍃 **Website Raad: Contentinput: Beslissing van het Bureau:**
2016: 2.429,29 €
- 🍃 **Inauguratie n.a.v. het 2de mandaat van de Raad : catering en
incentives – Beslissing van het Kabinet van mevrouw Debaets,
Staatssecretaris bevoegd voor Gelijke Kansen:**
2017: 3.603,60 €
- 🍃 **Presentiegelden raadsleden:**
2015 tot juni 2017: 3020,00 €

**BRUSSELSE RAAD VOOR GELIJKHEID
TUSSEN VROUWEN EN MANNEN**
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Kruidtuinlaan 20 • 1035 Brussel
T +32 (0)2 204 34 26

goforequality@sprb.brussels
www.goforequality.be